

Сотировъ се осуетили. Той напуска Сливенъ и заминава за Влашко. Спира се въ Галацъ при Парския владика Поликарпъ, родомъ отъ Котелъ, който само „отъ приятелство“ го прибралъ при себе си. Прѣзъ врѣме на черковния въпросъ той се връща въ Сливенъ, но вѣренъ на гърцизма, държалъ страната на гърцкото духовенство. Прѣзъ епохалния день, когато сливенци грѣмогласно извикали въ черквата Св. Димитъръ да се чете по български, а не по грѣцки, единственъ между тѣхъ, който поддържалъ владиката и неговия епископъ Хрисантъ да четатъ по грѣцки, билъ Яни Сотировъ. Той умрѣлъ като горещъ поклонникъ на гърцката култура, скоро прѣди освобождението. Тѣй завършва мисията си послѣдниятъ прѣдставителъ на грѣкоманщината въ Сливенъ. Билъ е около 2) години учителъ при Сливенското централно училище и псалтъ въ черквата Св. Димитъръ (Майка му била „хекимка“; ражданъ е до старата гимназия).

Отварянето на първото българско официално училище въ Сливенъ.

Едноврѣменно съ Цукала въ Сливенъ е учителствувалъ и *Димитъръ Инзовъ* отъ Трѣвна (съ прѣкоръ „Злъчката“), който прѣпознавалъ по български¹⁾. Още прѣди да замине отъ Сливенъ, нѣкои отъ ученицитѣ на Цукала напушатъ гърцкото училище и отиватъ при *Инзовъ*. Почва се съперничество и борба между тия противоположни пионери, въ която наддѣлява послѣдниятъ. Отчаяната мисия на Цукала и неуспѣха му да повърне сливенци къмъ елинското учение, дали поводъ на Славейковъ да напише слѣднитѣ хумористични редове: „Цукала отишълъ въ Сливенъ и като видѣлъ, че сичкитѣ му ученици са побългарили, отчаялъ се и отишелъ да се бѣси.“ „Единъ грѣкоманъ обхожда Търново, Пловдивъ, Т-Пазарджикъ и Сливенъ и събира погърченитѣ кожи, които сж смѣкнали българитѣ отъ себе си отъ 15 години насамъ. Натоварилъ ги на камилски керванъ и ги провозда на господинъ Цукалова музеумъ за даръ“. (Нова мода календаръ, 1857—1858, стр. 55, 66).

Примѣрътъ на *Инзовъ* се послѣдва отъ други и полека-лека българското училищно дѣло въ Сливенъ достига до едни внушителни за врѣмето си размѣри. Безспорно е, обаче, че инициативата на *Инзовъ*, съпроводена съ рискъ на животъ даже, заслужено му извоюва прозвището: „възродителъ“

¹⁾ Споредъ *Димитровъ* (Кн. Бълг. I, 200—201), той се наричалъ *Инчовъ*, което е погрѣшно, и билъ родомъ отъ Габрово, което сжщо не е вѣрно. На сжщото мѣсто се казва, че го условили за български учителъ въ 1844 г. въ една частна къща, дѣто прѣподавалъ часословъ и псалтирь, а въ 1845 г., когато дошълъ *Любомиръ Младеновъ*, тоя послѣдниятъ вѣвелъ Ланкастерската метода въ „общото училище“.